

Informacion mbi Kapitullin 16 “Tatimet” në kuadër të procesit të integritit evropian

Në kuadër të procesit të anëtarësimit të Republikës së Shqipërisë në Bashkimin Evropian, Administrata Tatimore është e angazhuar në përafrimin gradual të legjislacionit, procedurave administrative dhe kapaciteteve operacionale me *acquis* të Bashkimit Evropian në fushën e tatimeve. Ky proces lidhet me Kapitullin 16 “Tatimet”, i cili është pjesë e Grup-Kapitullit 3 “Konkurrueshmëria dhe rritja gjithëpërfshirëse”.

Kapitulli 16 përfshin rregullat e Bashkimit Evropian në fushën e tatimit mbi vlerën e shtuar, disa aspekteve të tatimeve direkte, si dhe bashkëpunimin administrativ dhe ndihmën e ndërsjellë ndërmjet administratave tatimore. Një pjesë e rëndësishme e këtij kapitulli lidhet edhe me shkëmbimin e informacionit tatimor, parandalimin e evazionit dhe shmangies tatimore, forcimin e përdorimit të të dhënave dhe përgatitjen e administratës për ndërlidhje me sistemet e përbashkëta elektronike të Bashkimit Evropian në fushën e tatimeve.

1. Përshkrim i përgjithshëm i Kapitullit 16

Kapitulli 16 synon krijimin e një kuadri tatimor të përafruar me standardet e Bashkimit Evropian, duke ruajtur njëkohësisht funksionet bazë të administrimit tatimor kombëtar. Në mënyrë të përmbledhur, ky kapitull përfshin:

- përafrimin e legjislacionit të TVSH-së me sistemin e përbashkët të TVSH-së në Bashkimin Evropian;
- përafrimin e disa elementeve të tatimeve direkte, kryesisht në ato fusha ku *acquis* i BE-së parashikon rregulla të përbashkëta ose masa kundër shmangies tatimore;
- forcimin e bashkëpunimit administrativ dhe shkëmbimit të informacionit ndërmjet administratave tatimore;
- zhvillimin e kapaciteteve institucionale, procedurale dhe teknologjike për zbatimin efektiv të legjislacionit të përafruar.

Për qytetarët dhe tatimpaguesit, qëllimi kryesor i këtij procesi është krijimi i një sistemi tatimor më të qartë, më transparent, më të drejtë dhe më të krahësueshëm me standardet evropiane. Për administratën tatimore, procesi nënkupton modernizim të mëtejshëm, rritje të kapaciteteve analitike dhe digjitale, si dhe forcim të bashkëpunimit ndërkombëtar në luftën kundër evazionit dhe shmangies tatimore.

2. Ndryshimet ligjore dhe procedurale të ndërmarra

Administrata Tatimore, në bashkëpunim me Ministrinë e Financave dhe institucionet e tjera përgjegjëse, ka ndërmarrë një proces të strukturuar për identifikimin e mangësive ndërmjet legjislacionit shqiptar dhe *acquis* të Bashkimit Evropian në fushën e tatimeve. Ky proces përfshin analizimin e legjislacionit ekzistues, përgatitjen e tabelave të përputhshmërisë, hartimin e projektakteve ligjore dhe nënligjore, si dhe planifikimin e masave të nevojshme për zbatim.

Në fushën e TVSH-së puna fokusohet në përafrimin gradual të dispozitave kombëtare me rregullat përkatëse të BE-së, duke përfshirë rishikimin e përjashtimeve, trajtimin e normave tatimore dhe përgatitjen për standardet evropiane të raportimit dhe kontrollit.

Në fushën e bashkëpunimit administrativ, Administrata Tatimore ka avancuar me instrumente të rëndësishme të shkëmbimit ndërkombëtar të informacionit. Kuadri ligjor për shkëmbimin automatik të informacionit për llogaritë financiare është në zbatim, ndërsa po punohet për

përafrimin e mëtejshëm me direktivat e Bashkimit Evropian për bashkëpunimin administrativ në fushën e tatimeve. Ky proces përfshin shkëmbimin e informacionit për kategori të ndryshme të të ardhurave dhe asetëve, llogaritë financiare, vendimet tatimore, raportimin për çdo vend, marrëveshjet ndërkufitare, operatorët e platformave digjitale, kryptoasetet dhe raportimet që lidhen me tatimin minimal global.

Në aspektin procedural, po punohet për standardizimin e proceseve të brendshme, përmirësimin e përdorimit të të dhënave, rritjen e cilësisë së analizës së riskut dhe përgatitjen e kërkesave funksionale për sistemet IT që do të mbështesin zbatimin e *acquis* tatimor të BE-së. Një rëndësi të veçantë ka edhe forcimi i kapaciteteve të stafit të Administratës Tatimore për zbatimin e rregullave të reja dhe për komunikimin me tatimpaguesit.

3. Zhvillimet kryesore dhe faza aktuale e zbatimit

Procesi i përafrimit në Kapitullin 16 është në një fazë aktive analize, hartimi dhe përgatitjeje për zbatim. Shqipëria ka bërë progres në modernizimin e administrimit tatimor, përfshirë digjitalizimin e proceseve tatimore, përdorimin e të dhënave nga sistemet ekzistuese dhe zgjerimin e bashkëpunimit ndërkombëtar në fushën e shkëmbimit të informacionit.

Në nivel kombëtar, janë ndërmarrë masa për përmirësimin e politikës së të ardhurave, përfshirë miratimin e Strategjisë Afatmesme të të Ardhurave 2024–2027 dhe vlerësimin e përjashtimeve tatimore. Këto masa krijojnë bazën për reforma të mëtejshme në sistemin tatimor dhe për përafrimin gradual me kërkesat e Bashkimit Evropian.

Në fushën e shkëmbimit automatik të informacionit, Administrata Tatimore vijon zbatimin e standardeve ndërkombëtare dhe përgatitjen për përafrim me direktivat e BE-së për bashkëpunimin administrativ. Paralelisht, po punohet për identifikimin e kërkesave ligjore, procedurale dhe teknike që lidhen me sistemet evropiane të shkëmbimit të informacionit dhe ndërveprueshmërinë me infrastrukturën përkatëse të BE-së.

Faza aktuale përfshin kryesisht:

- analizimin e plotë të legjislacionit ekzistues kundrejt *acquis* të BE-së;
- përgatitjen e projektakteve të reja ose ndryshimeve ligjore dhe nënligjore;
- hartimin e tabelave të përputhshmërisë;
- përcaktimin e kërkesave institucionale dhe teknike për zbatim;
- forcimin e kapaciteteve administrative;
- përgatitjen e materialeve sqaruese për tatimpaguesit dhe publikun.

4. Periudha e nisjes së procesit dhe afatet e pritshme

Procesi i përafrimit të legjislacionit tatimor me *acquis* të Bashkimit Evropian është një proces i vazhdueshëm, i cili është intensifikuar në kuadër të negociatave të anëtarësimit të Shqipërisë në BE. Negociatat e anëtarësimit u hapën formalisht në korrik 2022, ndërsa procesi i shqyrtimit analitik të legjislacionit dhe përgatitja për kapitujt përkatës vijoi gjatë viteve pasuese.

Kapitulli 16 “Tatimet”, si pjesë e Grup-Kapitullit 3 “Konkurrueshmëria dhe rritja gjithëpërfshirëse”, është hapur në kuadër të negociatave me Bashkimin Evropian në maj 2025. Pas hapjes së kapitullit, puna vijon me përmbushjen e kërkesave për përafrim, përgatitjen e masave zbatuese dhe ndërtimin e kapaciteteve të nevojshme për zbatim efektiv.

Afatet konkrete të përfundimit varen nga ecuria e procesit të negociatave, plotësimi i piketave të përcaktuara nga Bashkimi Evropian dhe miratimi i akteve përkatëse ligjore dhe nënligjore. Objektivi është që legjislacioni, procedurat administrative dhe sistemet mbështetëse të përgatiten në kohë për zbatim në përputhje me kërkesat e anëtarësimit në Bashkimin Evropian.

5. Rëndësia për tatimpaguesit dhe qytetarët

Përafrimi me Kapitullin 16 nuk është vetëm një proces teknik ose institucional. Ai ka rëndësi të drejtpërdrejtë për tatimpaguesit, qytetarët dhe ekonominë në tërësi. Një sistem tatimor i përafruar me standardet evropiane ndihmon në:

- rritjen e transparencës së rregullave tatimore;
- thjeshtimin dhe standardizimin e procedurave;
- përmirësimin e shërbimeve ndaj tatimpaguesve;
- rritjen e sigurisë juridike për bizneset dhe individët;
- forcimin e konkurrencës së ndershme;
- parandalimin e evazionit dhe shmangies tatimore;
- përdorimin më efektiv të teknologjisë dhe të dhënave në administrimin tatimor.

Në këtë drejtim, Administrata Tatimore do të vijojë të informojë publikun mbi ndryshimet kryesore, afatet, detyrimet e reja që mund të lindin për kategori të caktuara tatimpaguesish, si dhe përfitimet që sjell procesi i përafrimit me standardet e Bashkimit Evropian.

6. Përfundim

Kapitulli 16 “Tatimet” përbën një nga fushat me rëndësi të veçantë në procesin e përafrimit të Shqipërisë me Bashkimin Evropian. Ai lidhet drejtpërdrejt me funksionimin e sistemit tatimor, administrimin e të ardhurave, luftën kundër evazionit dhe shmangies tatimore, si dhe me aftësinë e administratës për të bashkëpunuar me administratat tatimore të vendeve anëtare të BE-së.

Administrata Tatimore mbetet e angazhuar për të vijuar punën për përafrimin ligjor, përmirësimin e procedurave, zhvillimin e kapaciteteve teknike dhe institucionale, si dhe informimin e vazhdueshëm të tatimpaguesve dhe qytetarëve. Ky proces është pjesë e reformës më të gjerë të integritit evropian dhe synon ndërtimin e një administrate tatimore moderne, transparente dhe të aftë për të zbatuar standardet e Bashkimit Evropian.

7. Informacion për nënkategoritë DAC që do të publikohen në seksionin “Integriti – Kapitulli 16”

Shënim i përgjithshëm

DAC është shkurtimi i përdorur për Direktivën e Bashkimit Evropian për Bashkëpunimin Administrativ në fushën e tatimeve. Kjo direktivë dhe ndryshimet e saj të mëvonshme krijojnë rregulla të përbashkëta për shkëmbimin e informacionit tatimor ndërmjet administratave tatimore, me qëllim rritjen e transparencës, luftën kundër evazionit dhe shmangies tatimore, si dhe forcimin e administrimit të drejtë të detyrimeve tatimore.

Në kuadër të procesit të integritit evropian, Administrata Tatimore po punon për përafrimin gradual të legjislacionit, procedurave dhe sistemeve mbështetëse me këto rregulla.